

Contribució de la logística a l'economia catalana

Sèrie 2005-2014

Juny 2017

O. Introducció

Aquest informe dona continuïtat i n'actualitza un d'anterior de PIMEC que va néixer de la inquietud d'un grup d'empresaris i professionals relacionats amb la logística, els quals interpretaven que el pes econòmic de les activitats desenvolupades per aquest sector no quedava recollit de forma prou ajustada ni exhaustiva a les estadístiques oficials.

La informació estadística disponible sobre el sector es fonamenta en la diferenciació d'activitats econòmiques des del punt de vista de l'oferta. La classificació d'activitats que s'utilitza és la mateixa a tot Europa (encara que amb diferents noms segons l'idioma que s'utilitza: NACE, CNAE, CCAE,...), amb la qual cosa s'uniformitzen els criteris i és possible fer comparacions de forma homogènia. No obstant això, també presenta alguns inconvenients, el més important dels quals és que classifica els agents en funció d'una única activitat econòmica principal i que ho fa des del punt de vista de l'oferta (i no de la demanda), quan la realitat és més complexa. Els agents oferents acostumen a vendre béns i serveis que combinen més d'una activitat i, des d'un punt de vista de la demanda, els compradors adquireixen més d'un bé o servei de forma conjunta.

Els epígrafs que tradicionalment s'agrupen com a activitats logístiques¹ són:

Codi CCAE	Descripció
49	Transport terrestre; transport per canonades
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors
51	Transport aeri
52	Emmagatzematge i activitats afins al transport
53	Activitats postals i de correus

Tanmateix, hi ha activitats que habitualment no s'associen a la logística però que hi estan estretament relacionades, bé perquè el component logístic hi té un pes molt elevat, bé perquè l'activitat no tindria raó de ser sense el sector logístic².

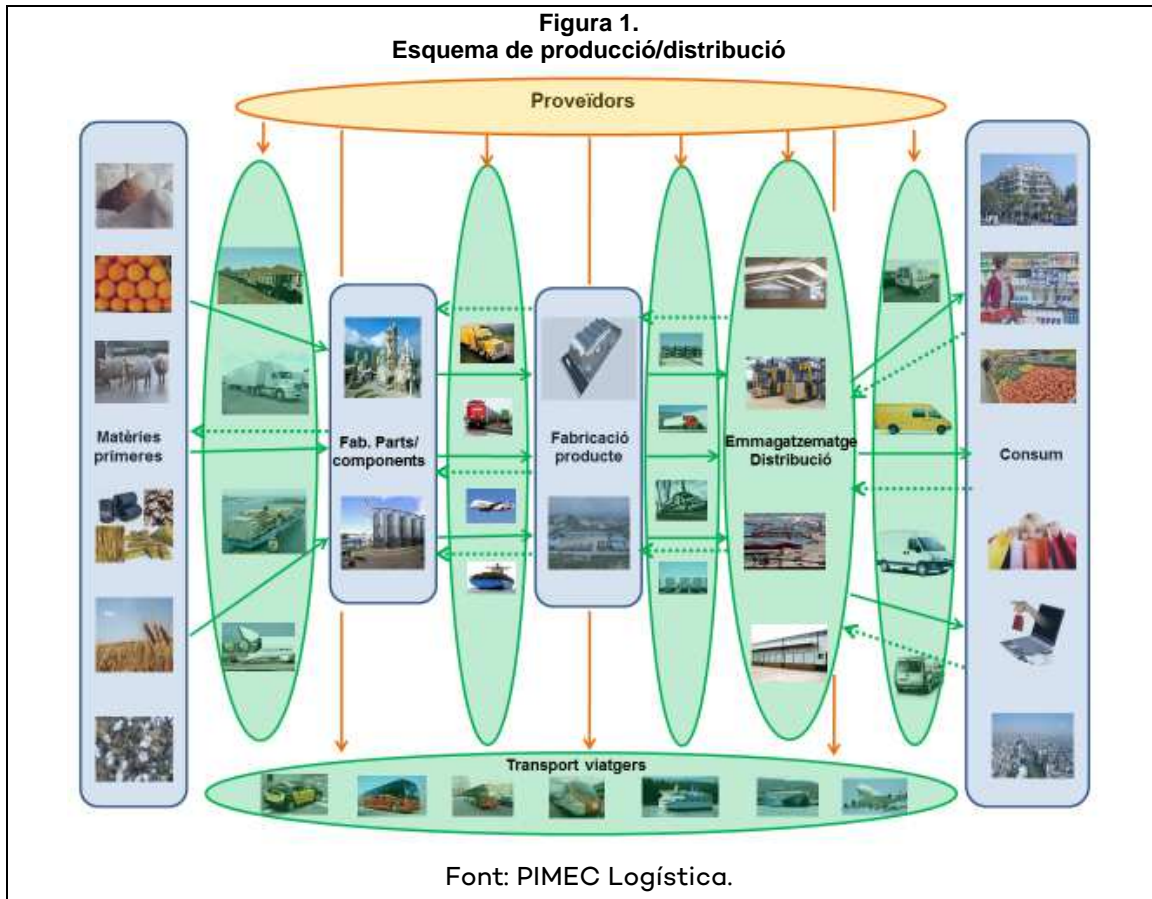
Una de les vies per conèixer el pes de la logística en el conjunt de l'economia consistiria a sumar el VAB (valor afegit brut) dels epígrafs que tradicionalment s'agrupen com a activitats logístiques (i se'n coneixen els valors) i la part del VAB de les activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan estretament relacionades (valors no coneguts). Per conèixer aquests valors, s'hauria de saber quines unitats econòmiques d'aquestes activitats es dediquen a la logística o quina part de la seva activitat pot ser classificada com a logística. Això es podria esbrinar a partir d'una enquesta que fos prou representativa, però fer un exercici com aquest sobrepassa les nostres

¹ A l'Annex 1 apareix el detall de les rúbriques que comprenen aquestes divisions.

² A l'Annex 2 relacionem les rúbriques que pensem que es troben en aquesta situació.

possibilitats. Així doncs, hem optat per aproximar al càlcul a partir de dades ja conegudes i publicades.

Per a fer-ho, prenem com a punt de partida un esquema de producció/distribució, com el que recull la Figura 1.

A partir d'aquest esquema, anirem acoblant les dades que són conegudes i públiques a les parts del procés productiu.

1. VAB sectorial

El primer element conegut és el VAB sectorial. L'Institut d'Estadística de Catalunya publica el PIB des del punt de vista de l'oferta, el qual comprèn els valors afegits bruts dels sectors d'activitat, així com els impostos nets sobre productes, resultat de l'agregació de l'IVA, els impostos nets sobre les importacions i els altres impostos nets sobre productes.

El VAB sectorial és la suma dels valors afegits de totes les empreses classificades en el sector d'activitat concret. I específicament el VAB que genera una empresa es pot calcular, partint del seu compte de pèrdues i guanys, de dues maneres:

- A) $VAB = \text{Despeses de personal} + \text{Amortitzacions} + \text{Resultat financer} + \text{Excedent empresarial net}$
- B) $VAB = \text{Ingressos d'exploració} - \text{Consums d'exploració} + \text{Altres despeses d'exploració}$

Valor Afegit en el compte de pèrdues i guanys

INGRESSOS D'EXPLORACIÓ

Import net de la xifra de negoci

Altres ingressos d'exploració i variació d'existències

Consums d'exploració

Altres despeses d'exploració

VALOR AFEGIT

Despeses de personal

RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLORACIÓ

Amortitzacions de l'immobilitzat

RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLORACIÓ

Despeses financeres

Ingressos financers

Altres partides financeres

RESULTAT FINANCER

RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS

Impost de beneficis

Altres resultats

RESULTAT DE L'EXERCICI

Font: PIMEC

Les dades que publica l'Idescat en relació al VAB de les activitats logístiques identificades com a tals van assolir al 2014 la xifra de 10.076 milions d'euros, un 5,3% del valor afegit brut de l'economia catalana (Taula 1).

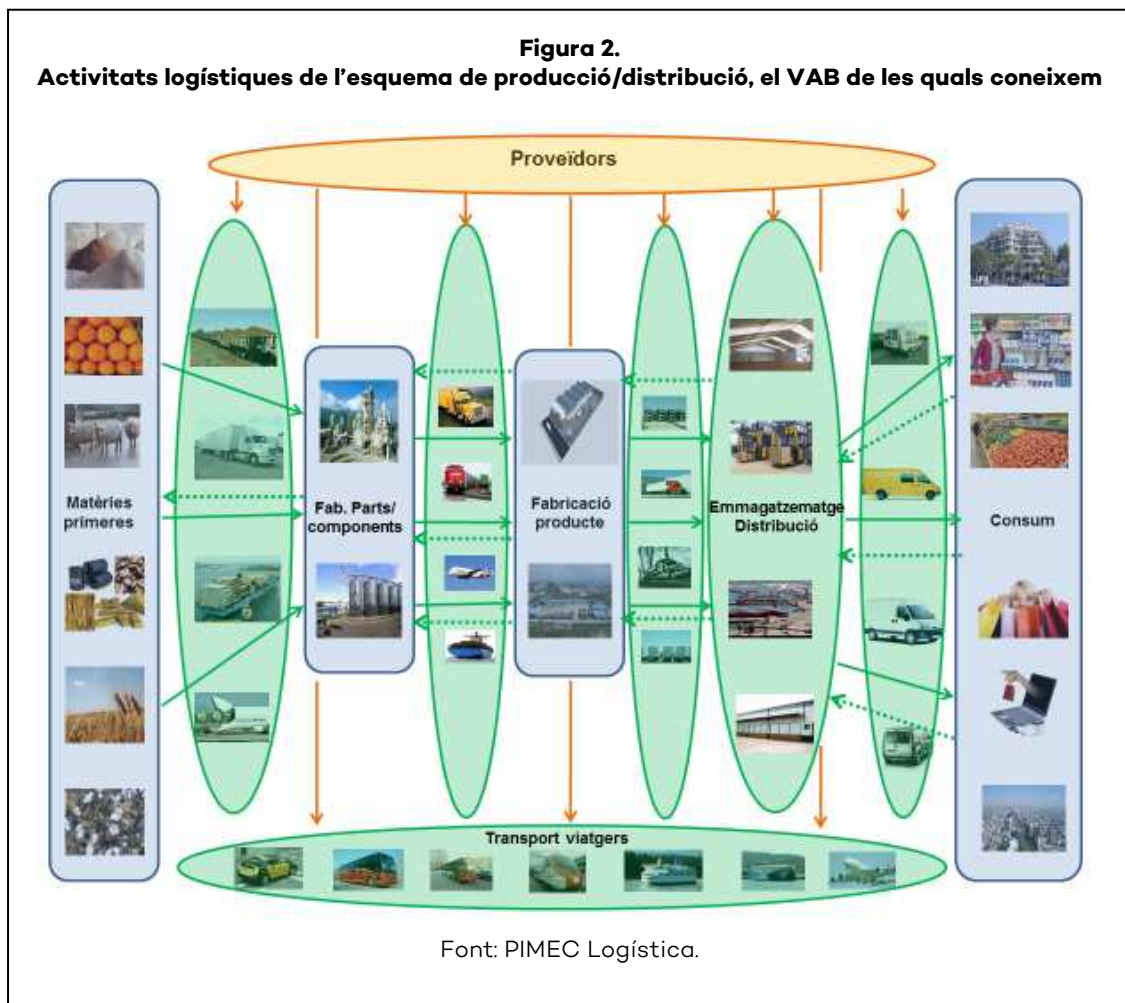
Taula 1. Valor afegit brut a preus corrents de les activitats logístiques. 2014

Unitats: milions d'euros

CCAIE Descripció	Valor	Percentatge	
		s/VAB	s/PIB
49 Transport terrestre; transport per canonades	3.789	2,0	1,8
50-51 Transport marítim i aeri	645	0,3	0,3
52-53 Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	5.642	2,9	2,7
Activitats logístiques	10.076	5,3	4,8
Valor afegit brut	191.639	100,0	92,1
Impostos nets sobre productes	16.376		
Producte interior brut	208.018		100,0

Font: Idescat.

El VAB indicat es correspon amb les activitats que destaquem amb fons en verd en l'esquema de distribució/producció que hem plantejat inicialment i que es detallen a la Figura 2.

2. Consums intermedis

Un segon element conegut són els consums intermedis de les activitats logístiques, és a dir, les compres que realitzen les empreses per a dur a terme la seva activitat. En aquest cas, les dades provenen del Marc Input Output de Catalunya (MIOC), que també publica l'Idescat (abans Taules Input Output). Associem aquests consums a les activitats logístiques interpretant que el component logístic té un pes elevat en l'activitat o perquè l'activitat no tindria raó de ser sense el sector logístic. En un esquema de compte de pèrdues i guanys d'una empresa que desenvolupa activitats logístiques, aquests consums intermedis es corresponen amb les partides de "consums d'explotació" i les "altres despeses d'explotació".

Consums intermedis en el compte de pèrdues i guanys

INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ
 Import net de la xifra de negoci
 Altres ingressos d'explotació i variació d'existències

Consums d'explotació
Altres despeses d'explotació

VALOR AFEGIT
 Despeses de personal
RESULTAT ECONÒMIC BRUT DE L'EXPLOTACIÓ
 Amortitzacions de l'immobilitzat
RESULTAT ECONÒMIC NET DE L'EXPLOTACIÓ
 Despeses financeres
 Ingressos financers
 Altres partides financeres
RESULTAT FINANCER
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS
 Impost de beneficis
 Altres resultats
RESULTAT DE L'EXERCICI

Les dades que publica l'Idescat en relació als consums intermedis de les activitats logístiques assoleixen la xifra de 16.202 milions d'euros per a l'any 2014. Això suposa un 8,5% del valor afegit brut de l'economia catalana (Taula 2).

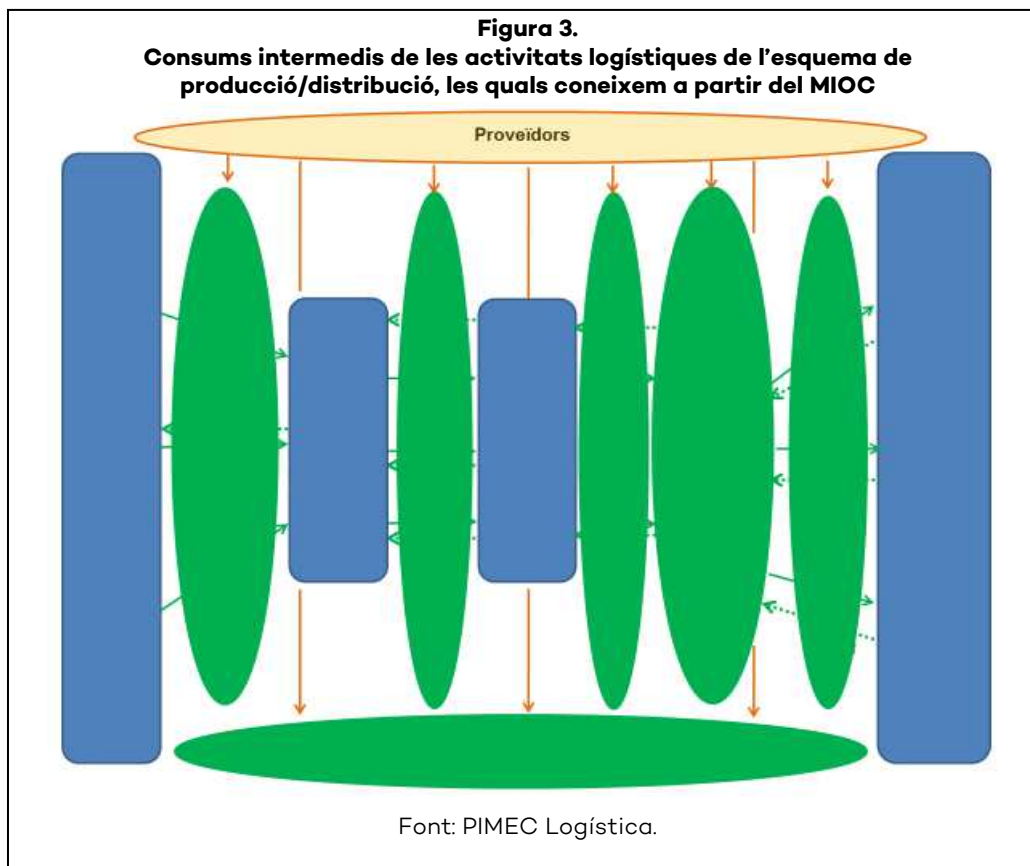
Taula 2. Consums intermedis de les activitats logístiques. 2014

Unitats: milions d'euros

CCAE	Descripció	Valor	Percentatge	
			s/VAB	s/PIB
49	Transport terrestre; transport per canonades	5.709	3,0	2,7
50-51	Transport marítim i aeri	2.364	1,2	1,1
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	8.129	4,2	3,9
Activitats logístiques		16.202	8,5	7,8
	Valor afegit brut	191.639	100,0	92,1
	Impostos nets sobre productes	16.379		
	Producte interior brut	208.018		100,0

Font: MIOC 2011. Idescat.

Aquesta quantitat es correspon amb les activitats que destaquem amb fons de color carbassa en l'esquema de distribució/producció que hem plantejat inicialment i que es detallen a la Figura 3.

A més a més, el Marc Input Output de Catalunya detalla de quins sectors provenen els consums intermedis de les activitats logístiques (Taula 3).

Taula 3. Sectors amb més pes dels consums intermedis de les activitats logístiques.

Percentatge

CCAIE	Descripció	Pes
52	Serveis emmagatzematge i serveis auxiliars transport	40,1
494-495	Serveis transport mercaderies per carretera i per canonada	10,6
19	Coc i productes de refinació del petroli	10,5
41-43	Treballs de construcció	3,9
77	Serveis de lloguer	3,7
68	Serveis immobiliaris	2,7
45	Serveis venda i reparació vehicles motor i motocicletes	2,7
46	Serveis comerç a l'engròs i intermediaris, exc. vehicles motor	2,3
69-70	Serveis jurídics, comptables, de seu central i consultoria	2,3
51	Serveis transport aeri	1,9
33	Serveis reparació i instal·lació maquinària i equips	1,6
351	Serveis producció i distribució energia elèctrica	1,5
491-492	Serveis transport per ferrocarril	1,4
50	Serveis transport marítim i per vies de navegació interiors	1,3
64	Serveis financers, exc. assegurances i fons pensions	1,2
65	Serveis assegurances i fons pensions, exc. SS obligatòria	1,0
61	Serveis telecomunicacions	1,0

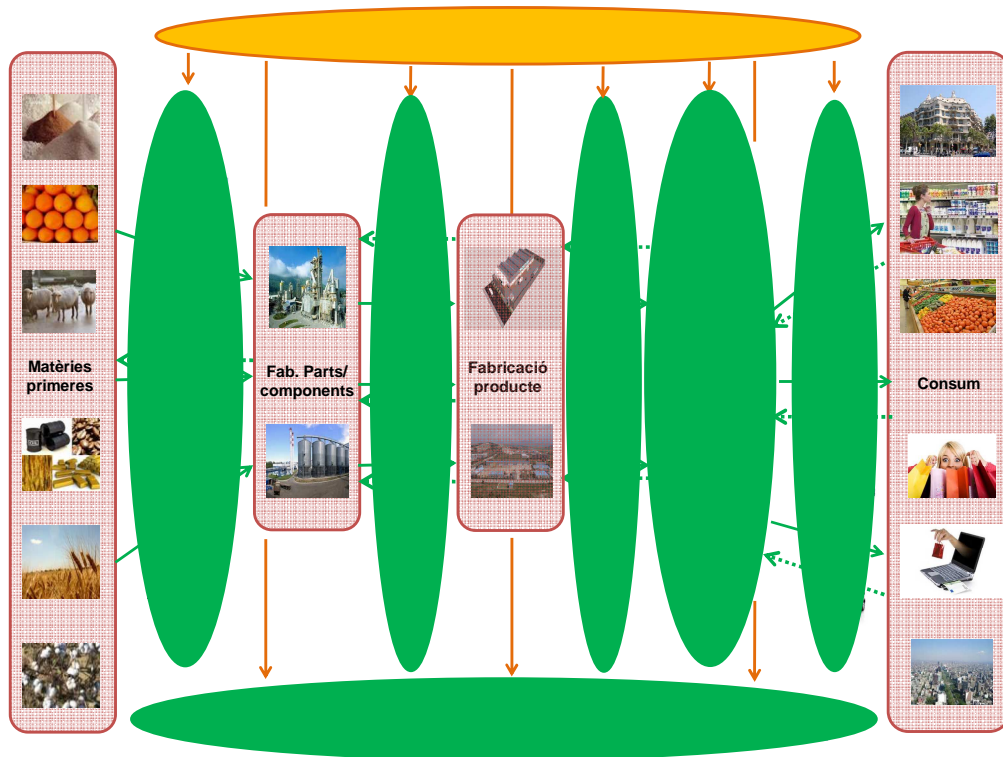
Font: MIOC 2011. Idescat.

3. Què desconeixem de la logística?

Finalment, dins l'esquema de producció/distribució assenyalarem amb fons en vermell les activitats la contribució de les quals no és possible quantificar dins el sector logístic (Figura 6). Aquesta casuística es correspon amb les operacions logístiques internes que realitzen, amb els seus propis mitjans, les empreses que hem definit com:

- De matèries primeres
- De fabricació de parts/componentes
- De fabricació de productes
- De consum final

Figura 6.
Activitats de l'esquema de producció/distribució, en què no és possible quantificar quina part es correspon a les activitats logístiques

Font: PIMEC Logística.

4. Contribució (coneguda) de la logística a l'economia

Així, a partir de les dades conegudes, es pot estimar que la contribució de la logística a l'economia és com a mínim del 12,6% del PIB, resultat de la contribució dels sectors que tradicionalment s'identifiquen com a activitats logístiques (4,8%) i dels consums intermedis (compres) que realitzen les empreses d'aquestes activitats a empreses d'altres sectors (7,8%) (Taula 4). Queda sense poder precisar el valor de les activitats logístiques que fan internament les empreses no classificades com a logístiques.

Taula 4. Contribució (coneguda) de la logística a l'economia. 2014

Milions d'euros i pes en percentatge

Producte interior brut (economia)		208.018
Impostos nets sobre productes		16.379
Valor afegit brut (economia)		191.639
VAB activitats logístiques		
CCAE		
49	Transport terrestre; transport per canonades	3.789
50-51	Transport marítim i aeri	645
52-53	Emmagatzematge i activitats afins al transport; activitats postals	5.642
	Total sectors (logística)	10.076
A	% PIB	4,8%
Consums intermedis		
49	Transport terrestre; transport per canonades	5.709
50-51	Transport marítim i aeri	2.364
52-53	Emmagatzematge i activitats afins al transport; activitats postals	8.129
	Total sectors	16.202
B	% PIB	7,8%
	VAB + Consums Intermedis d'Activitats logístiques	26.278
A+B	% PIB	12,6%

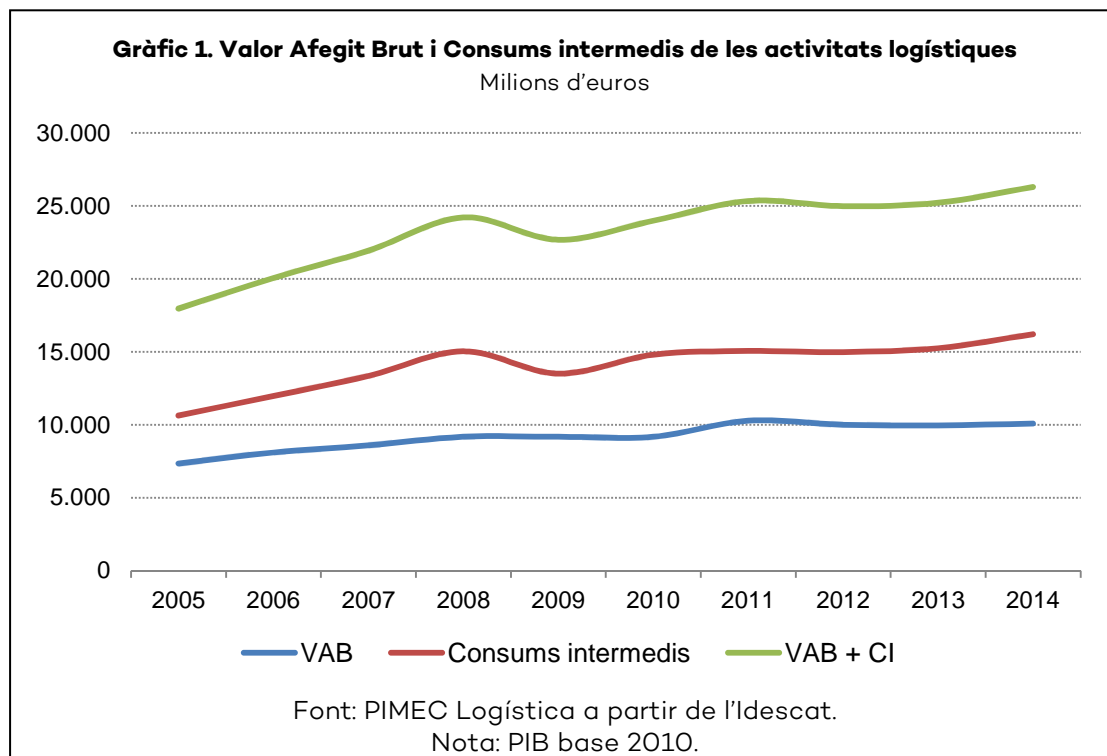
Nota: PIB base 2010.

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

5. Evolució de la contribució de la logística a l'economia

Una visió en perspectiva de 10 anys de la contribució de l'activitat logística a l'economia catalana, concretament entre 2005 i 2014, permet identificar alguns trets d'interès (Gràfic 1) (veure sèrie a l'annex 3).

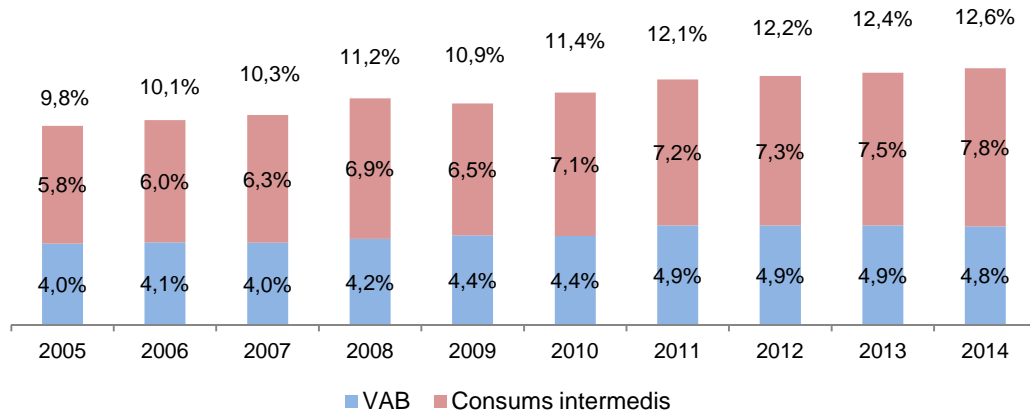
- El VAB a preus corrents creix d'un 37,3%, en passar de 7.339 milions d'euros a 10.076 milions d'euros.
- Els consums intermedis creixen d'un 52,6%, en passar de 10.621 milions d'euros a 16.202 milions d'euros.
- La suma de les dues partides creix d'un 46,3%, i passa de 17.960 milions el 2005 a 26.278 el 2014.

Pel que fa a l'evolució del pes del VAB i dels consums intermedis de les activitats logístiques sobre el PIB, entre 2005 i 2013 es posa en relleu una dinàmica de creixement clara (gràfic 2):

- El pes del VAB augmenta de 0,8 punts, en passar del 4,0% al 4,8%.
- El pes dels consums intermedis creix 2 punts percentuals i passa de representar el 5,8% al 7,8%.
- El pes conjunt de les dues partides augmenta en 2,8 punts percentuals i passa del 9,8% al 12,6%.

Gràfic 2. Pes del VAB i dels Consums intermedis de les activitats logístiques sobre el PIB

Font: PIMEC Logística a partir de dades de l'Idescat.
Nota: PIB base 2010

Annex 1. Detall d'activitats que habitualment s'associen a la logística

Codi CCAE	Descripció
49	Transport terrestre; transport per canonades
491	Transport interurbà de passatgers per ferrocarril
492	Transport de mercaderies per ferrocarril
493	Altres tipus de transport terrestre de passatgers
4931	Transport terrestre urbà i suburbà de passatgers
4932	Transport en taxi
4939	Altres tipus de transport terrestre de passatgers ncaa
494	Transport de mercaderies per carretera i servei de mudances
4941	Transport de mercaderies per carretera, excepte servei de mudances
4942	Servei de mudances
495	Transport per canonada
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors
501	Transport marítim de passatgers
502	Transport marítim de mercaderies
503	Transport de passatgers per vies de navegació interiors
504	Transport de mercaderies per vies de navegació interiors
51	Transport aeri
511	Transport aeri de passatgers
512	Transport aeri de mercaderies i transport espacial
5121	Transport aeri de mercaderies
5122	Transport espacial
52	Emmagatzematge i activitats afins al transport
521	Dipòsit i emmagatzematge
522	Activitats afins al transport
5221	Activitats afins al transport terrestre
5222	Activitats afins al transport marítim i per vies de navegació interiors
5223	Activitats afins al transport aeri
5224	Manipulació de mercaderies
5229	Altres activitats afins al transport
53	Activitats postals i de correus
531	Activitats postals nacionals
532	Altres activitats postals i de correus

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

Annex 2. Detall d'activitats que habitualment no s'associen a la logística, però que hi estan estretament relacionades

Codi CCAE	Descripció
3811	Recollida de residus no perillosos
3812	Recollida de residus perillosos
4791	Comerç al detall per correspondència i per Internet
6209	Altres serveis relacionats amb les tecnologies de la informació
7022	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
7112	Serveis tècnics d'enginyeria i altres activitats relacionades amb l'assessorament tècnic
7711	Lloguer d'automòbils i vehicles de motor lleugers
7712	Lloguer de camions
8219	Activitats de reprografia, preparació de documents i altres activitats especialitzades d'oficina
8220	Activitats de centres d'atenció telefònica
8292	Activitats d'envasament i empaquetatge per compte d'altri
8299	Altres activitats de suport a les empreses ncaa

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

Annex 3. Contribució (coneguda) de les activitats logístiques a l'economia. 2005-2014

Milions d'euros i percentatge

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Producte interior brut (economia)		183.507	199.169	212.391	216.922	208.115	209.792	209.716	203.856	203.198	208.018
Impostos nets sobre productes		18.186	20.109	19.658	16.084	12.475	15.843	15.234	15.011	15.597	16.379
Valor afegit brut (economia)		165.321	179.060	192.733	200.838	195.640	193.949	194.483	188.846	187.601	191.639
CCAE	VAB Activitats logístiques	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
49	Transport terrestre; transport per canonades	3.337	3.638	3.905	4.130	4.071	3.870	3.716	3.810	3.600	3.789
50-51	Transport marítim i aeri	197	239	221	317	370	421	348	406	628	645
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	3.805	4.217	4.460	4.723	4.733	4.879	6.205	5.774	5.723	5.642
	Subtotal	7.339	8.094	8.586	9.170	9.174	9.170	10.269	9.990	9.951	10.076
A	% PIB	4,0%	4,1%	4,0%	4,2%	4,4%	4,4%	4,9%	4,9%	4,9%	4,8%
	Consums intermedis	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
49	Transport terrestre; transport per canonades	4.914	5.353	5.599	6.203	5.444	6.027	5.946	5.924	5.658	5.709
50-51	Transport marítim i aeri	620	706	1.124	1.775	1.312	1.523	1.463	1.798	2.100	2.364
52-53	Emmagatzematge i act. afins al transport; act. postals	5.087	5.904	6.615	7.049	6.742	7.247	7.641	7.256	7.488	8.129
	Subtotal	10.621	11.963	13.338	15.027	13.498	14.797	15.050	14.978	15.246	16.202
B	% PIB	5,8%	6,0%	6,3%	6,9%	6,5%	7,1%	7,0%	7,4%	7,5%	7,8%
	VAB + Consums Intermedis d'Activitats logístiques	17.960	20.057	21.924	24.197	22.672	23.967	25.319	24.968	25.197	26.278
A+B	% PIB	9,8%	10,1%	10,3%	11,1%	10,9%	11,4%	12,1%	12,3%	12,4%	12,6

Font: PIMEC Logística a partir de l'Idescat.

Nota: PIB base 2010. Els valors de 2012 i 2013 han estat actualitzats per l'Idescat i per aquest motiu no coincideixen amb els de l'informe publicat el 2016.